

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ НУХТ: ІЗ ДОСВІДУ КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Євромайдан, Революція Гідності, воєнне протистояння на Сході з небаченою раніше гостротою поставили питання про вдосконалення гуманітарного та патріотичного виховання молоді, ролі в ньому суспільних дисциплін, зокрема історії України, історії української культури, що викладаються на кафедрі українознавства НУХТ. Трагічні події, що відбувались і відбуваються донині, здійснили переворот у свідомості більшості людей, зокрема, студентів і викладачів. Ці події слугують каталізатором розвитку всіх чинників національної самоідентифікації. Ми вже позбавились багатьох ілюзій стосовно поступової розбудови свого європейського майбутнього шляхом поетапної інтеграції братніх пострадянських країн у Європу, зникають ілюзії відносно рівня розвитку інститутів влади і громадянського суспільства в країні. Національна ідентичність виступає сьогодні як ледь не найголовніший чинник гідної відповіді на виклики часу для збереження нації і держави.

Не раз ми ставили перед собою питання, що може зробити у цьому сенсі викладач-гуманітарій в умовах обмеженої кількості годин на вивчення наших предметів при наявності не завжди підготовлених колишніх випускників шкіл, що обрали для себе шлях технічної освіти. Відповідь доволі проста і традиційна: науковий рівень і методика. Завдяки ним ті декілька занять, що маємо, мусимо перетворити на уроки виховання патріотизму.

Але, на відміну від подібних уроків у школі, йдеться про виховання громадян, свідомих учасників процесу розбудови нації і держави. Ідентичність, на нашу думку, не стільки сума знань, скільки твердість переконань, основа національного характеру, усвідомлення нерозривного зв'язку з землею предків, уміння на будь-якій відстані історії прочитати риси свого ідентифікаційного коду, бодай найголовніші, найсуттєвіші.

Як цього досягти? Досвід останнього часу засвідчує, що треба якомога більше долучатись до живої історії і культури, а саме: спілкуватися з учасниками минулих подій, запрошувати їх на заняття, наукові конференції, семінари. Наші студенти неодноразово брали участь в акціях волонтерського руху і про воєнні події знають із перших уст. Кожне практичне заняття має бути майданчиком дискусії на актуальні теми минулого і сучасності, зокрема,

«Уроки Майдану», «Традиції українського патріотизму доби козацтва і Гетьманщини», «Історія української символіки», «Визначні українці XIX століття», «Розстріляне Відродження» тощо.

Висновки. Зважаючи на те, що зросла роль самостійної роботи студентів у сучасній методиці навчання, ми намагаємось урізноманітнювати її (робити творчими завдання). Вже на перших лекціях студент отримує завдання на пошук свого сімейного родоводу, використання спогадів предків, сімейних архівів. Для доповідей і рефератів, виступів на студентській конференції, історичній вікторині пропонуються теми пам'яток культури рідного краю, використання матеріалів краєзнавчих музеїв. Не перший рік практикуємо відвідування студентськими групами історико-культурних пам'яток Києва з написанням творчих звітів. Так, студентів і викладачів НУХТ добре знають у Національному музеї історії України, Національному музеї Т.Г. Шевченка, художніх музеях українського, західноєвропейського, російського мистецтва. Багато років через проведення соціологічних опитувань, викладачі добре знають, так би мовити, «географію» нашого студентства. Це здебільшого представники центральних областей України, останніми роками збільшилася кількість студентів із Заходу та Сходу держави.

Попри всі політичні чвари, що вирують «нагорі», ми переконуємось, що молодь завжди ідентифікувала себе з єдиною Україною і бачить своє майбутнє в єдиному європейському просторі.